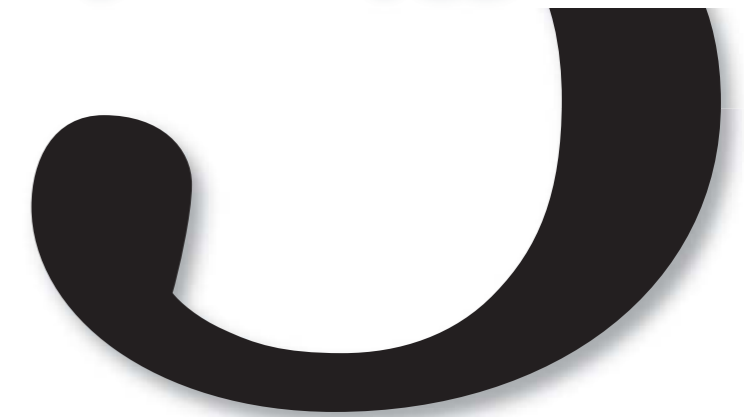

tekniker för fjädermyggfiske

När temperaturen faller och naturen byter från sommar- till höstkrud ställs flugfiskaren inför nya utmaningar. Höstfisket efter regnbåge kan vara mycket givande så länge du använder rätt flugor och tekniker. Läs om höstens hetaste finlir med myggpuppor vid regnbågssjön.

Text & foto: Johan Klingberg

3 exempel på flugor som kan användas vid fiske i bottenkiktet. Från vänster till höger: Foampuppan, Tunn Suspender Buzzer och Bakvänd Suspender Buzzer.

FOAMPUPPAN

Krok: 12-16 (lätt)
Bindtråd: Svart
Kropp: Foamremsa
Ribbing: Bindtråd
Stjärt: Polygarn
Gältofs: Polygarn
Thorax: Samma som kroppen

TUNN SUSPENDER BUZZER

Krok: 12-16 (lätt)
Bindtråd: Svart
Kropp: Uni-Stretch (vit)
Ribbing: Bindtråd (orange)
Stjärt: Polygarn
Thorax: 3 mm foam (grå)

BAKVÄND SUSPENDER BUZZER

Krok: 12-16
Bindtråd: Svart
Kropp: Säl (svart)
Ribbing: Tunn flash (pearl)
Stjärt: Polygarn
Gältofs: Polygarn
Thorax: 3 mm foam (svart)

Oktoberluften är fräsch och lätt att andas in, den känns nyttig på något vis. Från höjden kan jag blicka ut över nästan hela Bastugölen. Morgonens dimslöjor är seglivade, men de är inte tätare än att jag tydligt kan se om ytan bryts av eventuella vak.

Ännu syns ingen aktiv fisk och jag bestämmer mig för att fortsätta till

viken bakom »Bengt Östes udde«. På andra sidan udden finns en lång brantkant som följer hela sjösidan och här vakar ofta regnbågen bara några meter ifrån land.

Jag fiskar inte på måfå, istället letar jag efter ätande och ytaktiv fisk. Det dröjer inte särskilt länge förrän den första bågen avslöjar sig i ett försiktigt nymfvak. Tidigare erfarenheter vid sjön säger att den antagligen tog en fjädermyggpuppa. Jag låter fisken vaka ytterligare ett par gånger innan flugan kastas ut. Det ploppande ljudet när myggpuppan landar i vattnet hörs tydligt. Trots att ytspänningen är låg flyter den infettade tafsbotten högt. Tafsens flytförmåga är viktig eftersom den även fungerar som en känslig nappindikator.

Flugan har placerats mitt i fiskens patrullväg och precis vid punkten där tafsen bryter igenom vattenytan uppstår en svag krusning. Jag chansar och reser spöet i ett mothugg. Linan stramas upp och sekunden senare löper linan ut i hög fart. Fisken gör först ett högt luftsprång, därefter en 180-graders vändning, som följs av en snabb rusning rakt emot mig. Det är inte lönt att försöka veva, istället halar jag hem linan för glatta livet. Till slut har jag åter kontakt och nu är det jag som har kontrollen.

Regnbågen har perfekta fenor och en slank kropp som vittnar om att den lyckats undgå att bli fångad under flera år. Efter en stunds ömsint behandling återfår den sina krafter och kan simma tillbaka. Det kan tyckas märkligt att återutsätta en fisk som en gång sattes ut i sjön för att fångas, men jag skattar de ätande regnbågarna högt. Det är dessa fiskar man ofta ser vaka och som låter sig fångas på torrfluga eller små nymfer. Om jag vill ta hem en matfisk väljer jag hellre en nyinsatt regnbåge.

PRÄGLADE PÅ FJÄDERMYGG. Det är ett vanligt missförstånd att fjädermygg främst kläcker under hösten och att imitationer av dessa insekter därför fungerar bra vid denna tid. Faktum är att fjädermyggen kläcker under hela året, från islossningen och ändra fram till isläggningen. Somliga arter kan till och med kläcka mitt i vintern eftersom deras kroppsvätskor innehåller glykol, alltså en alkohol, som klarar minusgrader.

Den främsta anledningen till att fisken präglas på att äta fjädermygg under hösten beror i första hand på att utbudet av föda

Den främsta anledningen till att fisken präglas på att äta fjädermygg under hösten beror i första hand på att utbudet av föda är begränsat vid denna årstid.

Det fungerar oftast bäst att fiska hem myggpupporna med en långsam handvrist.

Ännu en stark höstbåge i toppkondition har överlistats med hjälp av en fjädermyggpuppa.

Höstregnbågar som klarat sig kvar i sjön under hela säsongen har ofta god kondition och utläkta fenor.

3 exempel på flugor som kan användas vid fiske i mellanskiktet. Från vänster till höger: Snabbsjunkande puppa, Fasanpuppa och Fjädermyggpuppa med limkropp.

FASANPUPPA

Krok: 12-16
Bindtråd: Svart
Kropp: Fasanstjärtfibrer
Ribbing: Koppartråd
Stjärt: Polygarn
Thorax: Hare (natur)

FJÄDERMYGGPUPPA MED LIMKROPP

Krok: 12-20
Bindtråd: Svart
Kropp: Svart bindtråd
Ribbing: Bindtråd (röd)
Stjärt: Polygarn
Thorax: Struts eller påfågelhearl
Övrigt: Täck kroppen med ett lager epoxylim när den har ribbats

SNABBSJUNKANDE PUPPA

Krok: 10-16
Skalle: 3 mm tungsten
Bindtråd: Svart
Kropp: Bindtråd (svart)
Ribbing: Uni-Stretch (vit)
Stjärt: Polygarn
Thorax: Kanin (svart)

är begränsat vid denna årstid. Övriga insekter har redan kläckt färdigt under vår- och sommarmånaderna.

Fjädermyggans livscykel börjar som ett litet ägg, varefter den utvecklats till en larv, som lever i botten sedimentet. Larven klarar sig utmärkt även i syrefattiga miljöer och dess färg varierar beroende på vilken art den tillhör, men påverkas också av levnadsmiljön. Vissa fjädermyglarver är exempelvis blodröda i färgen och kallas passande för »bloodworms«.

När larven har vuxit färdigt är det dags för fortplantning, men dessförinnan måste ytterligare en omvandling ske. För att ta sig upp till vattenytan förvandlas larven först till en puppa, som ofta stiger direkt upp till ytan där den blir hängandes en stund, för att sedan kläckas till en vingad mygga.

Under själva kläckningen är fjädermyggan ett enkelt byte för predatorer. Det är inte bara fisk som tycker om fjädermygg, även andra insekter och exempelvis grodor äter dem. Eftersom de förekommer i stora mängder utgör de en viktig födokälla för många vattenlevande djur.

Även om fjädermyggan lever större delen av sitt liv som larv är det främst under det korta puppstadiet som regnbågen äter den. Som larv ligger den nedgrävd och är mer svåråtkomlig och när den senare kläcks till en vingad mygga flyger den snabbt i väg.

FISKE I BOTTENSKIKTET. Regnbågsfisket med imitationer av fjädermyggpuppor har bedrivits under lång tid och under årens lopp har många populära och i vissa fall även klassiska flugmönster utvecklats.

Sättet att fiska en imitation av en myggpuppa kan variera beroende på i vilket skikt man vill presentera flugan. Fisken tar nämligen myggpupporna från det ögonblick de lämnar botten och hela vägen upp till vattenytan. Ofta specialiserar sig regnbå-

gen på att ta pupporna vid ett av dessa skikt, exempelvis vid botten, strax under ytan eller i själva ytfilmen

Skiktet strax ovanför botten är ofta hett och jag använder en snabbsjunkande fluglina för att presentera mina imitationer på rätt djup. Fiskesättet känns igen från den så kallade »boobytekniken«, där en sjunkande lina används i kombination med en flytande fluga. Enklast är att knyta en cirka två meter lång 0,14 mm tafs direkt i änden på fluglinan. På tafsen knyts sedan två eller till och med tre flytpuppor i ett så kallat »Nya Zeeland-tackel«.

Själva fisketekniken går ut på att linan först får sjunka ner och lägga sig på botten. Flugorna dras med av linans tyngd, men flyter upp ovanför botten, motsvarande en tafslängd. Hemtagningen görs i ett mycket långsamt tempo, gärna genom handtvist. När flugorna fiskas hem dras de automatiskt ner mot botten och därför är det viktigt att man emellanåt gör en kort paus så att de kan flyta upp igen. Tillsammans med en eller flera flugor på tafsen kan tekniken stundtals vara otroligt effektiv.

FISKE I MELLANSKIKTET. Området från vattenytan och ner till en halvmeter ovanför botten kallar jag för »mellanskiktet«. Är det inte djupare än fyra, fem meter, vilket det sällan är i en regnbågs-sjö, använder jag flytlina och en tafs på cirka 6 meter, inklusive en tunn tafsspets, för att täcka av detta skikt.

Tekniken kan nästan beskrivas som ett slags mete och går ut på att flugorna ska sjunka ner någon meter under vattenytan. Därefter handtvistar man hem dem i ett extremt långsamt tempo. Ett bra riktmärke är att det inte ska bildas någon V-formad plog på vattenytan efter tafsen, i så fall bör man sänka farten.

Vid en så långsam hemtagning kan ett eventuellt hugg vara svårt att känna med handen. Istället upptäcks nappet genom att tafsen plötsligt sjunker. För att tafsen ska fungera som en nappindikator måste den flyta ordentligt. Hela tafsen, förutom halvme-

3 exempel på flugor som kan användas vid fiske i ytskiktet. Från vänster till höger: Suspend Buzzer, Harörekläckare och CDC-kläckare.

SUSPENDER BUZZER

Krok: 12-16
Bindtråd: Svart
Kropp: Säl (svart)
Ribbing: Silvertinsel (flat)
Stjärt: Polygarn (vitt)
Thorax: 3 mm foam (vit)

HARÖRE-KLÄCKARE

Krok: 10-18
Bindtråd: Uni Mono
Kropp: Fasanstjärtfibrer
Stjärt: Fasanstjärtfibrer
Thorax: Hare (hjässa)
Flytkula: foam och damstrumpa

CDC-KLÄCKARE

Krok: 12-20
Bindtråd: Svart
Kropp: Bindtråd (svart)
Ribbing: Uni-Stretch (vit)
Stjärt: Polygarn
Thorax: CDC (naturgrå)

tern närmast flugan, fettas därför in med flytpasta. Härigenom kommer hela tafsen, bortsett från den yttersta spetsen, att flyta. Nappet syns bäst vid den punkt där tafsen bryter igenom vattenytan och det gäller att hålla just den delen under ständig uppsikt.

I England, stillvattenfiskets förlovade land, används oftast flera flugor på tafsen vid fjädermyggfiske. På så vis ger man regnbågen flera alternativ och förhoppningsvis attraheras den av någon utav flugorna. Här hemma tycker många att det är krångligt att fiska med flera flugor samtidigt. Dels ökar risken för trassel när man kastar och dessutom förlorar man fler flugor vid ett eventuellt tafsbrott. Trasselrisken kan dock elimineras genom att använda det tidigare omnämnda Nya Zeeland-tacket.

Första flugan knyter man på sedvanligt vis i krokögat på en cirka fyra meter lång tafs. Därefter knyter man ytterligare en meter tafsspets direkt i flugans krokböj. Enklast används en öppen blodknot som träs över krokspetsen innan den dras åt. I änden på den nya spetsen knyter man fluga nummer två. På så vis kommer flugorna att följa tafsens rörelser under själva kastandet och risken för trassel är minimal.

Flugorna som används till den här tekniken ska vara av traditionell sjunkande typ. Vill man att de ska sjunka djupt kan man använda en fluga med metallskalle. Tänk också på att variera flugornas storlek. En del myggpupper är stora, motsvarande krokstorlek tio, medan andra arter är betydligt mindre. Med flugor i storlek 10-14 täcker du de flesta situationer.

FISKE I YTSKIKTET. När puppan har tagit sig hela vägen upp till ytskiktet är det dags för den att krypa ur skalet och kläckas. Omvandlingen sker ofta genom att puppan blir hängandes med bakkroppen under vattenytan medan thorax spricker. Därefter kryper den vingade myggen ur puppskinnet och gör sig fri. Under detta ögonblick är fjädermyggen helt stilla och är därför mycket enkel för fisken att ta.

Sättet att fiska en imitation av en myggpuppa kan variera beroende på i vilket skikt man vill presentera flugan.

Den kläckande fjädermyggen imiteras bäst med en flytande kläckare, gärna bunden med ett thorax av foam. Under 1970-talet band engelsmannen John Goddard en kläckare där flytkroppen utgjordes av en foamkula omsluten av en bit nätstrumpa. Konstruktionen gjorde att flugan hängde ner ifrån vattenytan i vertikallid, precis som den riktiga puppan. John Goddards kläckare var mycket populär och flera varianter lanserades under 1980-talet.

Brian Leadbetter är en annan erkänt duktig stillvattenfiskare ifrån England. Han tyckte att Goddards konstruktion var alltför komplicerad och tog för lång tid att binda. Leadbetter utvecklade därför en enklare metod som i praktiken ger flugan samma egenskaper. Istället för foamkulan fäster man en smal foamremsa som viks fram och tillbaka över thoraxpartiets ovansida. Till slut har man en liten kudde som håller flugan flytande.

Liksom vid fiske i mellanskiktet använder jag ett liknande tackel även när jag fiskar med kläckare. Problemet kan ibland vara att man glömmer bort upphängaren och enbart koncentrerar sig på ändflugan. När sedan fisken går upp och tar »fel« fluga missar man ofta att göra mothugg.

Fjädermyggfisket kan ibland vara oerhört frustrerande; fisken vakar överallt och dina flugor har en tendens att försvinna bland alla riktiga insekter. Förvisso är torrflugefisket klart roligast, men vill du få fisk kan det vid dessa tillfällen vara läge att byta metod och prova ett annat vattenskikt. Med de beskrivna teknikerna och några passande flugmönster har du alla förutsättningar att lyckas!